

POHJANMAAN KÄRÄJÄOIKEUS

Korsholmanpuistikko 43
65100 VAASA

Asia

Lausunto

Viite

OM:n lausuntopyyntö 11.7.2011 OM 1/41/2011 isyyslainsäädännön uudistaminen.

Oikeusministeriö on pyytänyt Pohjanmaan käräjäoikeudelta lausunnon ministeriön toimesta laaditusta arviomuistiosta.

2.2 Tässä kohdassa esitettyjä arvioita voidaan pitää järkevinä, hyvin perusteltuina ja käytännön läheisinä. Huomautus isyyslain 2 §:ään liittyvästä epäjohdonmukaisuudesta on aivan paikallaan ja viittaus Ruotsin vastaaviin säännöksiin on siksi aiheellinen.

3.2.1 Mahdollisen yhteisen hakemuksen suhteen voidaan ehkä esittää pieni epäily siitä, löytyykö vanhemmilta (aviopuolisot?) käytännössä tällaista yhteisymmärrystä ?

3.2.2 Ikärajan poistaminen kokonaan on hyvä ehdotus.

3.2.3 Äidin näin pitkälle menevää määräysvaltaa on vaikea ymmärtää. Ilmeistä on, että vastustamisen motiivit eivät suinkaan aina ole noin yleisesti ottaen hyväksyttävissä. Lapsen ja isän oikeudet puoltavat tältä osin muutosta. Äidin vastustuksen merkitys on periaatteessa tärkeä kysymys ja vaatii joka tapauksessa lisää pohdintaa.

4.2.1 Käräjäoikeuden näkemyksen mukaan tämän osion viimeiseen kappaleeseen liittyy jonkinlaista epämääräisyyttä ja vaikeaselkoisuutta - toisaalta siinä esitetty lienee järkevää.

4.2.2 Ilman muuta voitaisiin yksinkertaisissa tai "varmoissa" tapauksissa käyttää kevennettyä menetelmää. Vanhemmat pitävät turhaa byrokratiaa "selvissä tapauksissa" jopa kiusallisena.

Asioiden takaisinsiirtämiseen käräjäoikeuksiin ei ole tarvetta. Käräjäoikeuden näkemyksen mukaan ko asiat on ainakin toistaiseksi hoidettu hyvin vai onko esiintynyt jotain konkreettisia ongelmia ? Onko lapsen edun valvominen todella ristiriidassa väestötietojen luotettavuuden kanssa ? Voisi melkein väittää, että tilanne on päinvastainen.

Käräjäoikeus kehittyy jatkuvasti yhä enemmän siihen suuntaan, että se on puhtaasti erilaisten riitojen ja konfliktitilanteiden ratkaisija ja siihen rooliin ei tällaiset asiat enää ainakaan rutiininomaisesti sovi. Tämäntyypisiä asioita onkin viime aikoina enemmän tai vähemmän järjestelmällisesti siirretty käräjäoikeuksilta muualle.

4.2.3 Tässä osiossa on hyvät tavoitteet, mutta miten kriteerit rajataan ?

4.2.4 Perustelut ovat järkevät. On tarvetta selvittää.

5.2.1 Teksti miehen kanneoikeudesta on pääosiltaan varsin looginen ja "jokapäiväiselle elämälle" luonnollinen. On selvää, että tunnustamiseen vaikuttaa aivan ratkaisevasti miehen vakuuttuneisuus siitä, että lapsi todella on hänen. Tällaisten tilanteiden syntymistä pitäisi tehdä helpommaksi, ei vaikeammaksi.

6.2.1 Kysymys on ilmeisesti aika harvinaisesta tilanteesta, jolloin voi kysyä onko tällaiseen sääntelyyn tarvetta ? Toki asia on tärkeä sille, jota se koskisi.

6.2.2 Käräjäoikeus on samaa mieltä kannerajoituksen poistamisesta.

7.2 Ihmisoikeustuomioistuimen ratkaisun valossa kyse on todella melko ongelmallisesta tilanteesta - kritiikkiä voi perustellusti esittää suuntaan ja toiseen. Ratkaisu on esimerkki siitä, että eurooppaoikeus tunkeutuu todella syvälle, vaikuttaen jopa kansalliseen aineelliseen oikeuteen. Merkille pantavaa on, että tuomioistuin huomattavan usein käyttää näissä yhteyksissä melko uutta ja kieltämättä sisällöltään melko epämääräistä sanontaa "oikeudenmukainen tasapaino". Mihin kaikkeen "oikeudenmukaisen tasapainon" saavuttaminen erilaisissa ratkaisuisa oikein oikeuttaa ?

Käräjäoikeuden näkemyksen mukaan muistiossa varovaisesti esitetty ratkaisu lapsen lakiosasta näyttäisi syrjivältä. Joko isyys voidaan vahvistaa täysin perintöoikeuksin tai sitten ei voida vahvistaa.

Vaasassa, syyskuun 20 päivänä 2011.

Johtava laamanni Johan Eklund